

Sygn. akt X Ga 528/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział X Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Leszek Guza

po rozpoznaniu w dniu 15 grudnia 2015 roku w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...)R. w R.

przeciwko Przedsiębiorstwu (...) Spółce z o.o. w G.

o zapłatę

w postępowaniu uproszczonym

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 24 sierpnia 2015 r.,

sygn. akt VI GC 1336/14

oddala apelację.

SSO Leszek Guza

X Ga 528/15

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 505¹⁰ § 1 k.p.c. w postępowaniu uproszczonym sąd rozpoznał apelację pozwanej na posiedzeniu niejawnym w składzie jednego sędziego.

W apelacji pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa, względnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Pozwana zarzuciła zaskarżonemu wyrokowi naruszenie przepisów prawa materialnego i procesowego poprzez zastosowanie przepisów ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, a to z powodu zignorowania przez Sąd Rejonowy faktu, że z przepisu art. 10 ust. 1 w zw. z art. 5 i art. 7 ust. 2 jednoznacznie wynika, że ustawa dotyczy jedynie transakcji handlowych których strony ustalają w umowie termin zapłaty dłuższy niż 30 dni oraz nieprzekraczający 60 dni, błędne przyjęcie jakoby Nadleśniczy w zakresie sprzedaży drewna nie działał jako reprezentant sprzedawcy - Skarbu Państwa, lecz jako kierownik wewnętrznej komórki terenowej zarządcy lasów Skarbu Państwa, błędną ocenę jakoby wewnętrzne dowody księgowe kierowanej przez Nadleśniczego komórki miały przymioty dowodów sprzedaży i błędne uznanie, że S. P., jako sprzedawca drewna i osoba prawna jest jednostką sektora finansów publicznych, względnie państwową jednostką organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja pozwanej nie zasługiwała na uwzględnienie.

Zgodnie z przepisem art. 505¹³ § 2 k.p.c., jeżeli Sąd II instancji nie prowadzi postępowania dowodowego uzasadnienie wyroku powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Wyrok Sądu Okręgowego został wydany na podstawie przepisu art. 385 § 1 k.p.c. w związku z art. 505⁹ § 1¹ k.p.c. Według treści tego ostatniego przepisu apelację w postępowaniu uproszczonym można oprzeć na zarzutach naruszenia prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie oraz naruszenia przepisów postępowania, jeżeli uchybienie mogło mieć wpływ na wynik sprawy.

Apelacja pozwanej nie mogła odnieść zamierzonego przez nią skutku, gdyż wyrok Sądu I instancji okazał się słuszny i odpowiada prawu.

Na podstawie zgromadzonych dowodów Sąd I instancji właściwie ustalił stan faktyczny, wyciągając właściwe wnioski w zakresie stosunków prawnych łączących strony, bez przekraczania granic swobodnej oceny dowodów, wyznaczonych normą art. 233 k.p.c.

Sąd I instancji właściwie zastosował obowiązujące przepisy prawa.

Odnosząc się do zarzutów apelacji Sąd Okręgowy uznał je za bezzasadne.

Podstawowym zarzutem apelacji był zarzut bezpodstawnego zastosowania przez Sąd I instancji przepisów ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Zarzut ten okazał się bezzasadny.

W szczególności wskazać tutaj należy, że Sąd Okręgowy nie podziela prezentowanego w apelacji poglądu, iż możliwości zastosowania ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych uzależniona jest od tego, czy w konkretnym przypadku znajdzie zastosowanie przepis art. 5 tej ustawy.

O tym kiedy znajduje wskazana ustawa zastosowanie przesądzają przepisy art. 2 i 3 ustawy, które stanowią, że przepisy ustawy stosuje się do transakcji handlowych, których wyłącznymi stronami są:

- 1) przedsiębiorcy w rozumieniu przepisów art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447, z późn. zm.);
- 2) podmioty prowadzące działalność, o której mowa w art. 3 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej;
- 3) podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759, z późn. zm.);
- 4) osoby wykonujące wolny zawód;
- 5) oddziały i przedstawicielstwa przedsiębiorców zagranicznych;
- 6) zagraniczni przedsiębiorcy, o których mowa w art. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o zasadach prowadzenia na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej działalności gospodarczej w zakresie drobnej wytwórczości przez zagraniczne osoby prawne i fizyczne (Dz. U. z 1989 r. Nr 27, poz. 148, z późn. zm.), prowadzący przedsiębiorstwa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

7) przedsiębiorcy z państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej.

Przepisów ustawy nie stosuje się do:

1) długów objętych postępowaniami prowadzonymi na podstawie przepisów ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. z 2012 r. poz. 1112 i 1529 oraz z 2013 r. poz. 355);

2) umów, na podstawie których są wykonywane czynności bankowe w rozumieniu przepisów art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 2012 r. poz. 1376, 1385 i 1529);

3) umów, których stronami są wyłącznie podmioty zaliczane do sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów o finansach publicznych;

4) dostaw i usług, do których stosuje się przepis art. 346 ust. 1 lit. b Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Przepis art. 5 ustawy reguluje zaś jedynie jedno z uprawnień wierzyciela, bowiem stanowi on, że jeżeli strony transakcji handlowej, z wyłączeniem podmiotu publicznego będącego podmiotem leczniczym w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 2-4 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 217), przewidziały w umowie termin zapłaty dłuższy niż 30 dni, wierzyciel może żądać odsetek ustawowych po upływie 30 dni, liczonych od dnia spełnienia swojego świadczenia i doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku, potwierdzających dostawę towaru lub wykonanie usługi, do dnia zapłaty, ale nie dłużej niż do dnia wymagalności świadczenia pieniężnego.

W żaden sposób więc z omawianego przepisu nie można wyprowadzić wniosku, że - jak chce pozwana, ustawa znajdzie zastosowanie jedynie dla transakcji handlowych których strony ustalają w umowie termin zapłaty dłuższy niż 30 dni oraz nieprzekraczający 60 dni.

Na marginesie należy wskazać, że podobne stanowisko zajął ostatnio Sąd Najwyższy, który na pytanie:

1. Czy rekompensata za koszty odzyskiwania należności w wysokości 40 EURO, przewidziana w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz.U. 2013.403) przysługuje wierzycielowi mimo, że kosztów odzyskania należności faktycznie nie poniósł?

2. Czy konieczną przesłanką do uznania roszczenia o zapłatę 40 EURO za zasadne jest zastrzeżenie w umowie lub wezwaniu do zapłaty terminu płatności przekraczającego 30 dni?

wskazał, że rekompensata za koszty odzyskiwania należności w wysokości 40 euro, przewidziana w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz.U. 2013, poz. 403), przysługuje wierzycielowi bez konieczności wykazania, że koszty te zostały poniesione. Roszczenie o rekompensatę w wysokości 40 euro powstaje po upływie terminów zapłaty ustalonych w umowie lub ustalonych zgodnie z art. 7 ust. 3 i art. 8 ust. 4 tej ustawy (uchwała z dnia 11 grudnia 2015 r., III CZP 94/15).

Odnosząc się zaś do pozostałych zarzutów pozwanej należy wskazać, że w myśl zaś przepisu art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych przepisy wskazanej ustawy stosuje się do transakcji handlowych, których wyłącznymi stronami są podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych. We wskazanym przepisie m.in. mowa o jednostkach sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów o finansach publicznych, a także innych niż określone w pkt 1, państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej.

S. P. jest osobą prawną, działającą w sferze cywilnoprawnej przez odpowiednie jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej, którym przepisy szczególnie określają zakres zadań wykonywanych w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa. Jest to własna działalność Skarbu Państwa, wykonywana przez uprawnione do tego *statio fisci*. Zadania i przedmiot działalności Skarbu Państwa wykonywanej w odniesieniu do lasów państwowych przez odpowiednie

jednostki organizacyjne określają przepisy ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach. Zgodnie zaś z przepisami art. 4 ust. 1 oraz art. 32 tej ustawy, lasami stanowiącymi własność S. P. zarządza P. (...) nieposiadające osobowości prawnej, którego jednostki organizacyjne wymienione w ustawie reprezentują S. P. w stosunkach cywilnoprawnych, każda w zakresie swojej własności. W ramach sprawowanego zarządu L. P. prowadzą gospodarkę leśną oraz gospodarkę gruntami i innymi nieruchomościami oraz ruchomościami związanymi z gospodarką leśną (art. 4 ust. 3 ustawy z 1991 r.). S. P. reprezentowany przez odpowiednie jednostki organizacyjne L. P., w tym N., prowadzi działalność gospodarczą w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (por. np. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 lipca 2011 r., I CSK 582/10; uchwała składu siedmiu sędziów z dnia 6 grudnia 1991 r., III CZP 117/91).

Powyższe uzasadnia przyjęcie stosowania ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, w tym przepisu art. 10 ust. 1 wskazanej ustawy, zgodnie z którym wierzycielowi, od dnia nabycia uprawnienia do odsetek, bez wezwania, przysługuje od dłużnika z tytułu rekompensaty za koszty odzyskiwania należności równowartość kwoty 40 euro przeliczonych na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne.

Zdaniem Sądu Okręgowego w sprawach o roszczenia związane z działalnością państwowych jednostek organizacyjnych powołanych na podstawie ustawy o lasach stroną jest S. P., reprezentowany przez właściwą jednostkę organizacyjną wchodzącą w skład L. P., tj. Dyрекcję Generalną L. P., regionalne dyrekcje L. P. i nadleśnictwa (art. 32 ust. 1 i ust. 2 ustawy o lasach). Jednostki te są tzw. *stationes fisci*. W niniejszej sprawie roszczenie związane było z działalnością N. R. (...)tego N.jedynie kieruje nim, jako podstawową jednostką organizacyjną (...) w stosunkach cywilnoprawnych, w zakresie swojego działania (art. 35 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o lasach), w konsekwencji podejmuje czynności procesowe, jako organ państwowej jednostki organizacyjnej, z której działalnością wiąże się dochodzone roszczenie (art. 67 § 2 k.p.c.). Nie jest to wystarczające do traktowania go, jako *statio fisci*. Z tych też względów strona powodowa powinna być oznaczona, jako (...) R., a nie, jak błędnie wskazywała pozwana (...) R. (por. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 10 kwietnia 2013 r., sygn. akt I ACa 26/13).

Dlatego należy wskazać, że Sąd Rejonowy dokonał prawidłowego oznaczenia strony powodowej w wyroku. Zgodnie bowiem z art. 32 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, nadleśnictwo jest jednostką organizacyjną L. P., które z kolei są państwową jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej reprezentującą S. P. w zakresie zarządzanego mienia. Natomiast zgodnie z art. 35 tej ustawy nadleśnictwem kieruje nadleśniczy, który reprezentuje S. P. w stosunkach cywilnoprawnych.

Dlatego zarzuty apelacji dotyczące oznaczenia strony powodowej oraz uznania Nadleśniczego za osobę mogącą reprezentować S. P. w stosunkach objętych sporem uznano za nieuzasadnione.

Za nieuzasadnione uznano zarzuty apelacji dotyczące złożonych przez stronę powodową dokumentów i przyznania im przez Sąd pierwszej instancji mocy dowodowej.

W tym zakresie przypomnieć jedynie trzeba, że sam fakt zawarcia przez strony umów sprzedaży drewna jak i ich treść były między stronami bezsporne. Strona pozwana w omawianym przedmiocie, na etapie postępowania przed Sądem I instancji żadnych zarzutów nie podniosła. Nie było więc żadnych podstaw do żądania od powoda dalszego dowodzenia jego twierdzeń w tym zakresie.

Na koniec wskazać trzeba, że za nieuzasadniony uznał Sąd odwoławczy także zarzut naruszenia dyspozycji art. 328 § 2 k.p.c. podniesiony w treści uzasadnienia apelacji.

Przede wszystkim wskazać tu należy, że zarzut taki miałby jedynie wtedy uzasadnienie gdyby popełnione uchybienia w zakresie uzasadnienia zaskarżonego postanowienia były takie, że uniemożliwiałyby poddanie go kontroli instancyjnej. Jak wskazuje się w orzecznictwie naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. może być uznane za uzasadniony zarzut apelacji tylko w skrajnych wypadkach, gdy uzasadnienie sądu pierwszej instancji jest na tyle wadliwe, że uniemożliwia

przeprowadzenie instancyjnej kontroli prawidłowości zaskarżonego wyroku (wyrok s.apel. w Warszawie, 2015-07-14, VI ACa 1112/14) Zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. może być skuteczny jedynie wówczas, gdy pisemne motywy rozstrzygnięcia poddanego kontroli instancyjnej są tak wadliwe, iż nie zawierają danych pozwalających na jej przeprowadzenie (wyrok s.apel. w Krakowie, 2015-06-02, I ACa 388/15).

Nie każde więc uchybienie treści wskazanego przepisu może stanowić podstawę skutecznego zarzutu apelacyjnego.

Tymczasem omawiany zarzut w tej konkretnej sprawie nie jest nawet uzasadniony.

Wbrew twierdzeniom apelacji Sąd Rejonowy w sposób szczegółowy wskazał na jakich oparł się ustaleniach i jakie okoliczności legły u podstaw zaskarżonego rozstrzygnięcia.

To, że skarżący tych twierdzeń nie podziela nie może być podstawą skutecznej apelacji.

Z przytoczonych względów apelację pozwanej, na podstawie art. 385 k.p.c., należało oddalić jako bezzasadną.

SSO Leszek Guza